

*Handläggare:
Håkan Wramner*

Barncentrum

Ärendet

Ärendet avser säkerställande av barn- och ungdomspsykiatrisk och särskild medicinsk kompetens på barncentrum.

Ärendet har behandlats av Programberedningen Barn, unga och kvinno-sjukvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt förvaltningen att säkerställa barn- och ungdomspsykiatrisk samt särskild medicinsk kompetens på barncentrum enligt förvaltningens förslag

Förvaltningens synpunkter

Barncentrum finns som försöksverksamheter i Sverige och i flera andra länder. Det är ursprungligen en isländsk arbetsmodell för att ha hand om barn och ungdomar som utsatts för brott. Inom Stockholms stad har barncentrum bedrivits som försöksverksamhet i samverkan mellan landsting, kommun, polismyndighet och åklagarmyndighet. På initiativ från kommuner, polisdistrikt och åklagarmyndighet är ytterligare centrum under uppbyggnad.

Målgruppen för barncentrum i Stockholms län är barn och ungdomar under 18 år som misstänks ha blivit direkt utsatta för hot, våld eller sexuella övergrepp av någon i sin omgivning. Även barnens familjer ingår i målgruppen.

Syftet med ett barncentrum är dels att barn och familjer får ett snabbt och samordnat barnanpassat stöd och skydd av inblandade professioner, dels att bättre kunna rättsäkra utredningar. Barnet eller ungdomen ska bara behöva komma till en plats för att möta de olika myndigheterna där förhör endast ska behöva göras en gång.

Inom ramen för barncentrum sker samverkan och samordningen mellan myndigheter på olika sätt, bl.a. genom samråd kring enskilda barn och ungdomar, samordnade insatser som t.ex. förhör, konsultation och stöd samt gemensam kompetensutveckling för att skapa samsyn mellan myndigheterna.

Målet för barncentrum i Stockholms län är:

- Att barnet eller ungdomen ska skyddas från fortsatt misshandel och övergrepp
- Barnanpassat omhändertagande
- Samordnade insatser för barnet eller ungdomen
- Hög kvalitet och rättssäkerhet för barnet eller ungdomen
- Hög tvärprofessionell kompetens

Det önskvärda är att polis, åklagare, socialtjänst, barn och ungdomspsykiatri samt läkare med särskild medicinsk kompetens respektive rättsmedicinsk kompetens medverkar i ett barncentrums verksamhet. Socialtjänsten har ansvaret att samordna verksamheten och kalla övriga parter efter behov till samrådsmöten kring enskilda barn eller ungdomar för genomgång och planering kring inkomna anmälningar.

Barn- och ungdomspsykiatri har en viktig funktion vid barncentrum med stöd och råd kring förhör av barn och ungdomar. I samband med förhör kan personal från barn- och ungdomspsykiatri ge krisstöd till barnet eller ungdomen och familjen och erbjuda ett begränsat antal krisbearbetningsamtal inom ramen för uppdraget på barncentrum. Mer omfattande insatser sköts sedan av den lokala barn- och ungdomspsykiatri inom ordinarie avtal.

Arbetsbelastningen för barn- och ungdomspsykiatri och den särskilda medicinska kompetensen är beroende av antalet ärenden som tas upp till åtal. Det är åklagaren som beslutar om att en läkarundersökning ska göras.

I dagsläget rör det sig om ett relativt lågt antal utredningar som görs på befintliga barncentrum. Den särskilda medicinska kompetens som behövs vid ett barncentrum innehas idag endast av ett ytterst fåtal läkare i Stockholms län. Hittills har läkare endast bemannat barncentrumet i City.

Förvaltningen ser det därför som svårt att bemanna samtliga befintliga och ett större antal eventuellt tillkommande barncentra med denna särskilda medicinska kompetens. Om samtliga befintliga och kommande barncentra bemannas med denna särskilda kompetens med finansiering från landstinget kommer resurserna inte att användas kostnadseffektivt eller på bästa

sätt.

För att bäst tillvarata tillgången till denna särskilda medicinska kompetens som krävs föreslår förvaltningen att Astrid Lindgrens Barnsjukhus/Karolinska Universitetssjukhuset, utifrån det påbörjade arbetet med barnskyddsteam, utvecklar och tillgodoser behovet av särskild medicinsk kompetens som ska finnas, förutom inom Astrid Lindgrens Barnsjukhus, även på barncentrum i Huddinge och Sollentuna. Förvaltningen föreslår att det på barncentrum dessutom finns barn och ungdomspsykiatrisk kompetens.

Det finns ett stort behov av att den barnmedicinska specialistkompetens som krävs vid ett barncentrum överförs till andra läkare. Därför bör det i uppdraget till Astrid Lindgrens Barnsjukhus även inrymmas ett utbildningsansvar för att sprida kompetensen.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för att bygga upp, utrusta och bemanna tre barncentra med särskild medicinsk och barn- samt ungdomspsykiatrisk kompetens är beaktad i budget.

Konsekvenser för jämlikhet och jämställdhet

I uppdraget och i uppföljningen kommer det att säkerställas att behovet av dels undersökning och bedömning dels stödinsatser från BUP tillgodoses hos alla barn och ungdomar oavsett på vilket Barncentrum i länet de utreds.

Konsekvenser för patientsäkerheten

Att medicinsk och barns- och ungdomspsykiatrisk kompetens har kunskap om vad barnet utsatts för torde innebära bättre möjlighet till adekvata stödinsatser och därigenom möjlighet att minimera posttraumatisk stress.

Miljökonsekvenser av beslutet

Förvaltningen ser inte att beslutet medför några negativa konsekvenser för miljön.

Catarina Andersson Forsman

Olle Olofsson